

INSOLVENTIERECHT

2026

onder redactie van:
Prof. mr. C.M. Harmsen

Ars Aequi Libri
Nijmegen 2026

De teksten zoals deze in werking zijn getreden op 1 januari 2026

ISBN: 978-94-9333-366-6

NUR 823

© 2026 Ars Aequi Libri, Nijmegen.

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Stichting Ars Aequi Juridische uitgeverij.

Voorzover het maken van reprografische verveelvoudigingen uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikel 16b Auteurswet 1912 j° het Besluit van 27 november 2002, *Stb.* 575, dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoedingen te voldoen aan de Stichting Reprorecht (Postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp).

Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (artikel 16 Auteurswet 1912) dient men zich tot de Stichting PRO (Postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp) te wenden. Voor het overnemen van een gedeelte van deze uitgave ten behoeve van commerciële doeleinden dient men zich tot de uitgever te wenden.

Hoewel aan de totstandkoming van deze uitgave de uiterste zorg is nagestreefd, kan voor de afwezigheid van eventuele (druk)fouten en onvolledigheden niet worden ingestaan en aanvaarden auteur(s), redacteur(en) en uitgever(s) deswege geen aansprakelijkheid.

Ontwerp: Nicolette Schuurman

VOORWOORD

Een voorname rechtsbron voor het Nederlands insolventierecht is – nog altijd – de sinds 1896 geldende Faillissementswet, die uiteraard in deze uitgave is opgenomen. Sinds haar inwerkingtreding is de Faillissementswet meermaals gewijzigd en kent na de invoering van de surseance van betaling in 1925 en de schuldsaneringsregeling natuurlijke personen in 1998 drie insolventieprocedures. Per 1 januari 2021 is daaraan in een nieuwe titel ‘Buiten faillissement en surseance van betaling’ toegevoegd de Homologatie van een onderhands akkoord (WHOA – Wet homologatie onderhands akkoord).

In de afgelopen jaren is de Faillissementswet aangepast, als gevolg van het op 27 november 2012 geïntroduceerde wetgevingsprogramma Herijking faillissementsrecht. Dit wetgevingsprogramma kent drie pijlers, te weten modernisering, versterking van het reorganiserend vermogen van bedrijven en fraudebestrijding. Zowel de wetgeving in het kader van de fraudepijler (Wet civielrechtelijk bestuursverbod, Wet herziening strafbaarstelling faillissementsfraude en Wet versterking van de rol van de curator) als de moderniseringspijler (Wet modernisering faillissementsprocedure) is afgerond en opgenomen in deze bundel. In de reorganisatiepijler is de WHOA op 1 januari 2021 in werking getreden. Het andere onderdeel van de reorganisatiepijler, de Wet continuïteit ondernemingen I (WCO I), is nog aanhangig bij de Eerste Kamer. Hoewel op het moment van het afsluiten van de teksten voor deze bundel nog niet duidelijk is of en zo ja in welk vorm de WCO I uiteindelijk in de Faillissementswet zal worden opgenomen, is ervoor gekozen deze wel alvast op te nemen, maar dan cursief. Ook de op grond van de Verzamelwet gegevensbescherming beoogde wijzigingen in de Faillissementswet zijn cursief weergegeven. Ondanks al deze wijzigingen is de structuur van de door Molengraaff ontworpen Faillissementswet nog steeds in tact.

Naast de Faillissementswet is ook de Europese Insolventieverordening een belangrijke bron van het insolventierecht. De Europese Insolventieverordening (herschikking) (Richtlijn 2015/848 van het Europees Parlement en de Raad van 20 mei 2015), die per 26 juni 2017 van toepassing is, is in deze bundel opgenomen. Ook is opgenomen de zogenoemde herstructureringsrichtlijn (Richtlijn 2019/1023 van het Europees Parlement en de Raad van 20 juni 2019). De per 1 januari 2023 in werking getreden Implementatiewet richtlijn herstructurering en insolventie is in deze bundel verwerkt. Het voorstel voor een Europese richtlijn inzake de harmonisatie van bepaalde aspecten van het insolventierecht van december 2025 zal, wanneer dit ongewijzigd wordt aangenomen, en na de implementatie ervan leiden tot een op onderdelen ingrijpende wijziging van de Faillissementswet. Dit voorstel is niet in deze bundel opgenomen, maar deze ontwikkeling zal in de toekomst uiteraard zijn beslag krijgen in deze bundel.

Gezien de ouderdom van de Faillissementswet verbaast het niet dat de rechtspraak eveneens een belangrijke rechtsbron is. De belangrijkste arresten van de Hoge Raad zijn bijeengebracht in de arrestenbundel Faillissementsrecht 1953-2019 van Ars Aequi.

Bij de selectie van de opgenomen wet- en regelgeving heb ik mij in de eerste plaats gericht op het onderwijs, doch de inhoud van deze uitgave is ook voor de rechtspraktijk van waarde.

De opgenomen teksten zijn afgesloten op 1 januari 2026.

Amsterdam, januari 2026

C.M. Harmsen

INHOUDSOPGAVE

Voorwoord	V
-----------	---

Inhoudsopgave	VII
---------------	-----

FAILLISEMENTSWET EN AANVERWANTE REGELGEVING

1. Faillissementswet	1
2. Besluit ex artikel 6 Faillissementswet	121
3. Besluit ex artikel 19 Faillissementswet	123
4. Aanwijzingsbesluit Raad voor de rechtspraak als orgaan bedoeld in artikel 294, vierde lid, Faillissementswet	125
5. Aanwijzingsbesluit Raad voor de rechtspraak als orgaan waaraan gegevens ten behoeve van het register als bedoeld in artikel 19a, eerste lid, en het register als bedoeld in artikel 222b, eerste lid, van de Faillissementswet dienen te worden doorgegeven	127
6. Besluit register surseance van betaling	129
7. Besluit aanpassing zaaksoort en bijbehorende bewindvoerderssubsidies Wsnp	131
8. Beleidsregels voor inschrijving bewindvoerders Wsnp en bewindvoerderorganisaties Wsnp in het register	133
9. Besluit vergoeding reiskosten bewindvoerders Wsnp	141
10. Richtlijn voor faillissementen en surseances van betaling	143
11. Richtlijnen voor schuldsaneringsregelingen	153
12. Richtlijnen aanstellen curatoren in faillissementen en benoeming bewindvoerders in surseances van betaling	163
13. Richtlijnen aanwijzen, aanstellen herstructureringsdeskundigen, observatoren in de WHOA	169
14. Richtlijnen benoemen bewindvoerders Wsnp	171
15. Landelijk procesreglement WHOA zaken rechtbanken	181
16. Landelijk procesreglement verzoekschriftprocedures insolventiezaken rechtbanken	197
17. Leidraad voor observatoren in procedures op grond van de wet homologatie onderhands akkoord	225
18. INSOLAD Praktijkregels voor curatoren	227
19. INSOLAD Praktijkregels beoogd curator	241
20. Wetboek van Strafrecht, Boek 2, Titel VIII Misdrijven tegen het openbaar gezag en Titel XXVI Benadeling van schuldeisers of rechthebbenden	245

BURGERLIJK WETBOEK

21. Burgerlijk Wetboek, Boek 2, Titel 4 en Titel 5, bepalingen inzake verpanding van aandelen	249
22. Burgerlijk Wetboek, Boek 3, Titel 4 afdeling 1 en 2	255
Burgerlijk Wetboek, Boek 3, Titel 9 Pand en hypotheek	259
Burgerlijk Wetboek, Boek 3, Titel 10 Verhaalrecht op goederen	269
23. Burgerlijk Wetboek, Boek 6, Titel 1 Verbintenissen in het algemeen, afdeling 12 Verrekening	273
24. Burgerlijk Wetboek, Boek 10, Titel 1 Goederenrecht	277

BESTUURDERSAANSPRAKELIJKHEID

25. Burgerlijk Wetboek, Boek 2, artikelen 9, 10, 10a, 11, 50a, 138, 149, 216, 248, 259, 261 en 300a	281
26. Garantstellingsregeling curatoren 2023	287
27. Wet op de formeel buitenlandse vennootschappen	291
28. Invorderingswet 1990, artikelen 36 en 36a	293
29. Leidraad Invordering 2008 (uittreksel)	295

INVORDERING

30. Invorderingswet 1990, artikelen 1, 3, 9, 10, 19, 21, 22, 22bis en 29	315
31. Leidraad Invordering 2008 (uittreksel)	321
32. Wet financiering sociale verzekeringen, artikelen 57, 58, 59 en 60	337

INTERNATIONAAL FAILLISEMENTSRECHT

33. Verordening (EU) betreffende insolventieprocedures (nr. 2015/848)	339
34. Richtlijn betreffende herstructurering en insolventie	387

EUROPESE EXECUTIEVERORDENING

35. EEX-verordening (Brussel I-bis herschikking)	427
--	-----